

Distriktsköterskeföreningen i
Sverige (DSF)

Stockholm 2021-06-14

Remissvar för Nationellt vårdprogram för ohälsosamma levnadsvanor

Övergripande synpunkter på vårdprogrammet

Svensk sjuksköterskeförening är positiva till att det görs ett nationellt vårdprogram för ohälsosamma levnadsvanor som kan bidra till att hälso- och sjukvården ges mer jämlikt.

Svensk sjuksköterskeförening vill understryka att de kompetenskrav som vårdprogrammet beskriver, vilka föreningen stödjer, kräver omfattande kontinuerliga utbildningsinsatser med resurser som innefattar hälso- och sjukvårdspersonal på alla nivåer i regioner och kommuner.

En gemensam grund för all hälso- och sjukvårdspersonal ger stora möjligheter till att alla personer som söker vård möts av ett mer samstämt budskap, vilket förstärker hälso- och sjukvårdens hälsofrämjande uppdrag.

Svensk sjuksköterskeförening saknar ett fördjupat avsnitt om att fråga patienter om deras levnadsvanor kontra patienters rätt att avstå stöd och etiken som hälso- och sjukvårdspersonal har att förhålla sig till.

I dokumentet bör termen hälso- och sjukvårdspersonal användas konsekvent. I befintligt dokument blandas hälso- och sjukvårdspersonal med termen personal eller vårdpersonal.

Kapitel 1: Sammanfattning

Bra att en systematisk kunskapsgenomgång av hälsosamtal görs för att tydligt kunna ge riktlinjer för hur och när hälsosamtal ska genomföras och i vilka sammanhang.

Föreningen har fått synpunkter på att betalsystem i hälso- och sjukvården har styrt före evidensläget för hälsosamtal som metod.

Kapitel 7: Miljö och Klimat och Agenda 2030

Bra att miljöaspekter belyses i vårdprogrammet

Hur och när kan levnadsvanor uppmärksammas- saknas denna rubrik i dokumentet

I avsnittet som börjar med ”I hela vårdkedjan” bör även kommunen nämnas.

”Genom att skapa en rutin för hur levnadsvanor uppmärksammas i samband med patientkontakt så är både personal och patienter införstådda med att samtal om levnadsvanor utgör en integrerad del av anamnes” vi föreslår tillägget ” och behandling”.

Kapitel 8: Allmänt om åtgärdsnivåer och kompetenskrav

Personer som har ohälsosamma levnadsvanor bör få råd och (vi föreslår tillägg av ”erbjudas”) stöd att förändra sina vanor.

Hälso- och sjukvårdpersonal som uppmärksammat en eller flera ohälsosamma levnadsvanor kan (vi föreslår tillägg ”ska om tillfället passar”) ge enkla råd för att starta en dialog.....

Enkla råd

Föreningen saknar en rad om att först inhämta patientens samtycke till att hen vill ha råd om levnadsvanor.

Personcentrerat och hälsofrämjande förhållningssätt

Ett personcentrerat förhållningssätt inom hälso- och sjukvården är en etisk princip?

Det finns etiskt värde i att arbeta personcentrerat och hälsofrämjande. Föreningen efterlyser ett fördjupat resonemang kring förhållningssättet.

En kärnkompetens för god och säker vård referens: Personcentrerad vård- en kärnkompetens för god och säker vård. Svensk sjuksköterskeförening, Svenska Läkaresällskapet och Dietisternas riksförbund, 2019.

Kapitel 10: Tobak

saknar rubrik – Hälsorisker med tobak/ nikotin

Kapitel 12: Alkohol

Personen ni hänvisar till heter väl Sven Wåhlin, inte Stefan.

Kapitel 14: Levnadsvanor inför operation

Se publikation på Svensk sjuksköterskeförenings hemsida

<https://www.swenurse.se/publikationer/samtal-om-levnadsvanor-infor-kirurgi>

Alkohol inför operation

Avsnittet komplikationer vid hög alkoholkonsumtion: vi efterfrågar annan skrivning av intensivvård, exempelvis ”förhöjd risk att behöva vård inom intensivvård”.

Kapitel 15: Hälsosamtal- uppsökande verksamhet

Bra att en systematisk kunskapsgenomgång görs.

Kapitel 16: Barn och unga

Sid 96 - föreslår att ni skriver att EMI är skyldiga enligt skollagen att erbjuda minst fyra besök under skolåren, exakt när de görs kan vara olika.

Familjestödsprogram- kan en systematisk kunskapsgenomgång göras även för detta?

s. 104 "att kompletterande frågor om skärmtid kan ställas" rekommenderar att det i texten istället skrivs "bör efterfrågas".

Sidan 106, verktyg och stöd för patienter, ändra sköterskeföreningen till Svensk sjuksköterskeförenings material.

Kapitel 17: Dokumentation

Dokumentation om vad som identifierats och överenskommelse med patient och också hur och när uppföljning sker.

I dokumentationen ska profession som utfört stöd, åtgärd kunna anges.

Kapitel 19: Referenser

se under aktuella kapitel.

Kapitel 20: Nationell arbetsgrupp för vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor- prevention och behandling

Distriktssköterskans kompetens saknas i gruppen. Primärvården är central i arbetet med ohälsosamma levnadsvanor och distriktssköterskan har där en central roll.

Synpunkter och återkoppling på det separata dokumentet Konsekvensbeskrivning

Avsnitt 2.3

En del av denna text har sin plats i vårdprogrammet. Basen för ett hälsofrämjande samtal är alltid att i dialogen be om lov att tala om levnadsvanor på ett respektfullt sätt.

Också betydelsefullt att försäkra sig om vad patienten har uppfattat att du förmedlat och att det är förstått att levnadsvaneförändringar är en stor del av behandlingen.

2.4

regioner och kommuner ansvarar för att det finns strukturella förutsättningar och (vi föreslår tillägg "tillräcklig kompetens") att uppmärksamma...

2.5

Vi vill understryka att genomförandet kräver resursförstärkning för att vara möjligt att genomföra. Däri krävs också en långsiktighet för att kostnaderna ska komma till nytta och ge mer hälsa till befolkningen och på sikt minskande kostnader för sjukvård.

2.6

Ang. behov av tillräcklig kompetens för åtgärden "kvalificerade rådgivande samtal" är många av de som har den kompetensen sjuksköterskor, de har en stark vilja och kompetens att främja hälsa. Diplomer till tobaksavvänjare är en bra mall som bör översättas till fler levnadsvanor där kvalificerat rådgivande samtal finns behov av. Föreningen stödjer dialog med högskolor/ universitet för fler utbildningar på avancerad nivå.

Ami Hommel
Ordförande
Svensk sjuksköterskeförening

Inger Torpenberg
Sakkunnig
Svensk sjuksköterskeförening

Susann Magnusson
Ordförande
Riksföreningen för skolsköterskor

Maria Öst-Backa
Ordförande
Distriktsköterskeföreningen i Sverige